

***FJALIMI I PRESIDENTIT RUGOVA NË AKADEMINË
SOLEMNE KUSHTUAR 125-VJETORIT TË LIDHJES SË
PRIZRENIT, 9 QERSHOR 2003***

**LIDHJA E PRIZRENIT ISHTE LËVIZJE PËR SHTETIN
MODERN SHQIPTAR**

Jemi tubuar sot në këtë akademi solemne për një ditë solemne të historisë sonë, në 125 –vjetorin e Lidhjes së Prizrenit. Kjo ditë solemne bëhet edhe më e madhe, sepse për herë të parë po e kremtojmë në Kosovën e lirë, çfarë ishte ëndërr dhe projekt i burrave të mëdhenj të Lidhjes së Prizrenit.

Lidhja e Prizrenit ishte lëvizje për themelimin e shtetit modern shqiptar. Ishte lëvizje për mbrojtjen e territoreve shqiptare dhe për çlirimin nga Mbretëria Otomane.

Sot mund të themi se ishte lëvizja më e kompletuar për shtetin shqiptar pas rezistencës së shkëlqyeshme të Gjergj Kastriotit – Skënderbeut, i cili për 25 vjet rresht e mbrojti vendin e vet dhe botën perëndimore. Lidhja e Prizrenit ishte përcaktuar për t’u inkuadruar me shtetin e vet shqiptar në botën perëndimore.

Më 10 qershor të vitit 1878, u mbledhën në Prizren delegatë nga të gjitha viset shqiptare, themeluan institucionet: Kuvendin kombëtar, Qeverinë, sektorin diplomatik dhe forcat mbrojtëse – ushtrinë e vet. Këto institucione, funksionuan plot tri vjet rresht. Kuvendi i Prizrenit i kundërshtoi vendimet e Kongresit të Berlinit për shkëputjen e territoreve shqiptare dhe vazhdoi ndërtimin dhe mbrojtjen e shtetit të vet në tërësinë territoriale. Për tri vjet Lidhja e

Prizrenit vendosi administratën shqiptare në Kosovë kryesisht dhe në viset e tjera.

Më 1881 Mbretëria Otomane nuk mundi ta toleronte më ngritjen e shpejtë të shtetit shqiptar dhe vendosi ta shkatërronte atë me forca të armatosura. Pas rezistencës së ashpër të forcave të Lidhjes së Prizrenit nën komandën e Sylejman Vokshit, të luftimeve që u zhvilluan sidomos në Kosovë, u shua kjo lëvizje e shkëlqyeshme. Në këtë kohë njëri nga krerët e Lidhjes së Prizrenit Abdyl Frashëri bashkë me Ymer Prizrenin dhe Sylejman Vokshin thoshte me optimizëm dhe vizion të madh “ Ne po mbjellim e të tjerët do të korrin”. Ky ishte vizioni i burrave të mëdhenj të Lidhjes së Prizrenit, të bindur se shpirti i saj do të vazhdojë të jetojë. Kështu sot mund të themi se Lidhja e Prizrenit ishte një lëvizje e kompletuar shtetërore që i aktivizoi të gjitha fuqitë e një kombi për liri, pavarësi dhe demokraci.

Pas shtypjes së Lidhjes së Prizrenit shqiptarët u forcuan dhe u konsoliduan në planin e brendshëm kolturor, diplomatik e të miqësisë. Kështu më 1899 nën drejtimin e Haxhi Zekës në Pejë u themelua “ Lidhja e Pejës” si ringjallje e Lidhjes së Prizrenit që u pranua në të gjitha territoret. Po atë vit Sami Frashëri botoi traktatin e vet një lloj kushtetute për drejtimin e shtetit shqiptar “ Shqipëria ç’ka qenë, ç’është dhe ç’do të bëhet”. Por edhe kjo Lidhja e Pejës u shua nga Porta e Lartë.

Kështu, përpjekjet për liri e pavarësi nuk pushuan as pas shuarjes së Lidhjes së Pejës. Në fillim të viteve 1900 burrat e Lidhjes së Prizrenit dhe brezi tjetër i burrave të kësaj kohe për 34 vjet rresht vazhduan përpjekjet për liri dhe pavarësi. Kështu më 1912 u shpall pavarësia shqiptare. Por kjo pavarësi u cungua me mbetjen e gjysmës së territorev shqiptare jashtë shtetit që u njoh nga fuqitë e mëdha. Kjo u sanksionua edhe pas Luftës së Parë Botërore, si dhe pas Luftës së Dytë Botërore.

Në vitet '90 me fillimin e Luftës së ftohtë dhe me shkatërrimin e një shteti ku u vendos me dhunë Kosova dhe territoret tjera shqiptare, në Kosovë filloi organizimi i Lëvizjes demokratike për liri, pavarësi e demokraci dhe ndërtoi shtetin e vet.

Objektiv i të gjitha partive politike të viseve shqiptare u vendos: Kosova e pavarur, shqiptarët në Maqedoni të jenë në strukturën shtetërore. Shqiptarët në Mal të Zi të kenë administratë lokale dhe në Preshevë.

Lëvizja demokratike për liri e pavarësi e Kosovës ishte për integritet evropian dhe veriatlantik.

Në sajë të përpjekjeve të përbashkëta dhe me ndërhyrjen e NATO-s më 12 qershor të vitit '99 Kosova u lirua.

Që katër vjet pas luftës Kosova ka pasur një progres të mirë në të gjitha fushat e jetës. Kemi bashkëpunim të mirë me UNMIK-un dhe KFOR-in e OSBE-në. Institucionet e Kosovës bashkë me UNMIK-un po përgatiten për zhvillim ekonomik të vendit. Pra do të kemi një Kosovë të pavarur, demokratike e paqësore me garanca për minoritet dhe gjithë qytetarët e saj të integruar në BE, në NATO dhe në miqësi të përhershme me SHBA-të. Njohja formale e pavarësisë do të qetësonte këtë pjesë të Evropës e të botës dhe do të shpejtonte zhvillimin ekonomik e demokratik.

Në 125-vjetorin e Lidhjes së Prizrenit do thënë se objektivat e saj ishin legjitime për mbrojtjen e territoreve të veta, ishin objektiva humane si të çdo populli dhe nuk ishte për marrjen e territoreve e të tjerëve.

Jemi krenarë me Lidhja e Prizrenit që reflekton edhe në kohën tonë për të mirë. Nga kjo akademi solemne përshëndesim Presidentin Bush, Kryeministrin Bler, Presidentin Shirak, Kancelarin Shreder dhe Kryeministrin Berluskoni. Si gjithmonë përshëndesim Papa Gjon Palin II, që gjithnjë lutet për Kosovën.

Zoti e bekoftë Lidhja e Prizrenit!

Zoti i bekoftë shqiptarët!

Zoti e bekoftë Kosovën!